

Porucha chování v REM spánku – klinika, souvislosti a vývoj

NV16-28914A

Řešitel: prof. MUDr. Karel Šonka, DrSc.

Příjemce: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

Spolupracovníci: prof. MUDr. Evžen Růžička, DrSc.; MUDr. Petr Dušek, Ph.D.

Porucha chování v REM spánku (RBD – REM sleep behavior disorder) je projev prodromálního stádia neurodegenerace s patologickým ukládáním abnormálně konformovaného proteinu synukleinu v mozku (synukleionopatie). Klinickým projevem symptomatického období je pak Parkinsonova nemoc, demence s Lewyho tělísky nebo multisystémová atrofie, což jsou progresivní hendikepující nemoci s fatálním koncem projevující se parkinsonským syndromem a demencí. Vyhledávání RBD, popis RBD a zjišťování biomarkerů blížící se fenokonverze RBD do parkinsonského syndromu a demence je důležité vzhledem k očekávané neuroprotektivní léčbě.

V rámci projektu byla navržena metoda vyhledávání a validování skríninkový dotazník RBD. Byly zpřesněny nebo kvantifikovány metody popisující symptomy a abnormity RBD a vztahy mezi nimi a s vývojem RBD: behaviorální a elektrofyziologické projevy zaznamenané při polysomnografii, změny hlasu a řeči, změny echogenicity relevantních částí mozku, míra dopaminergní denervace, čichu, aktigraficky zaznamenaného pohybu při spánku, paměti a dalších kognitivních funkcí. Byla publikována vlastní follow-up studie se srovnatelným výsledkem jako velká světová, které jsme se také zúčastnili. Grantové řešení přispělo k poznání RBD, ke vzniku nových zahraničních spoluprací, k vědeckému růstu mladých vědeckých pracovníků na pracovišti a vytvořilo zcela výjimečnou kohortu 130 nemocných s RBD a 60 norem, které dále sledujeme.

V rámci řešení grantu vzniklo 17 originálních plnostránkových rukopisů, z nichž 15 se podařilo již uplatnit v časopisech s definovaným IF dle WOS (ve 3 případech bez dedikace, jednou šlo o rozsáhlou mezinárodní multicentrickou studii – časopis Brain). Dále jsme publikovali tři lettery v časopisech s IF přes 3. Spolu s kolegy ze zahraničí jsme uveřejnili jeden souborný referát v časopise s IF a samostatně pak tři přehledné články v tuzemských recenzovaných periodících a dvě kapitoly. Celkový IF dle WoS je 60,211 (po odečtení třech nededikovaných publikací 46,411). Dedikované články měly k 1. 8. 2020 dohromady 80 citací dle WoS a nededikovaný konsorciální článek v Brain 74.

Díky řešení grantu se pracoviště zúčastnilo několika mezinárodních multicentrických genetických studií završených mnoha publikacemi v prestižních časopisech. V rámci řešení grantu byla obhájena jedna PhD disertace, další tři jsou před dokončením. S materiálem grantu jeden spoluřešitel habilitoval.

Zdroj: brožura MZ ČR vydaná u příležitosti udílení Ceny ministra zdravotnictví za zdravotnický výzkum a vývoj, 2020